

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการสนับสนุนวัฒนธรรมการเลี่ยงโชคจากตัวเลข" นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์จะศึกษาถึงรูปแบบและเนื้อหาของสิ่งพิมพ์เฉพาะด้านที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี่ยงโชคตลอดจนศึกษาบทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์เฉพาะด้านเหล่านี้ ในการสนับสนุนวัฒนธรรมการเลี่ยงโชคจากตัวเลขในสังคมไทย โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บข้อมูล ดังนี้

แหล่งข้อมูล

การศึกษาวิจัย "บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการสนับสนุนวัฒนธรรมการเลี่ยงโชคจากตัวเลข" มีแหล่งข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลจากเอกสาร

1.1 นิตยสารรายปักษ์ที่ขึ้นการเลี่ยงโชค ที่ออกจำหน่าย เดือนละ 2 ฉบับ คือ ฉบับวันที่ 1 และ 16 ของเดือน จำนวน 83 ชื่อฉบับ ได้แก่

พินิตโชค	เวทีเลข	พิมพ์โชค	เลขทิพย์
แหล่งทวีพย์	ชนวนรวย	น็อคแชมป์	เลขนำโชค
เลขสุดขอด	ตลาดเลข	หวยที่เด็ด	สิ่งลucky
ผังเลข	หวยกอง	เต็งหนึ่ง	ทิพย์ทันนำโชค
นาที่ทอง	ยอดมหาลอย	นมเบอร์วัน	ขวัญใจคนจน
เต็งจำ	ดีโก้รวย	เลขท้าทาย	เลขคอมพิวเตอร์
เต็มเปา	กิตติมา	ฮีโร่	จุก บางจาก
หวยล๊อค	ยอดขง	พินิตชัย	ดวงมหาโชค

แหล่งโชค	ยอดนักคิด	ผู้โชค	เลขลือคให้ลาภ
ยอดโหร	เลขชาวบ้าน	น็อคแชมป์	วงลือนำโชค
แหล่งเลข	เลขไทย	บางกอกใหม่	ลือคเตอวีนำโชค
นักเลงหวย	แบเบอร์	พบโชค	ศิษย์หลวงปู่ นำโชค
ศศิมาผู้โชค	โชคเจริญ	สามแชมป์	ดาวมรกตผู้โชค
อาจารย์เก่า	เปิดผัง	ขุนจักร	โสฬส-สระตะ
เลขสด	คำนวณ	นัดไตรโชค	เจ้าสัวหวยรัฐ
ยี่ปัว	ลูนเลขลือค	ตามมารวย	เก่งจริง
มหาเศรษฐี	ลือคเตอวีไทย	ผ่าเลข	เลขมหัศจรรย์
ตั้ง ขนมนเงิน	รวมยอดผู้โชค	รวมยอดโชคนำชัย	รวมยอดรวมชัย
สรุปลเลขเด่น	ประสพโชค	ดีเคย	ธรรมรัตน์ผู้โชค
ลิปดา	โชคเลขเด่น	เด็ดดวง	พิชิตหวายตัก
ดวงสยาม	ตะบันหลัก	สิ่งศักดิ์สิทธิ์นำโชค	

1.2 หนังสือคู่มือการเสี่ยงโชค

รวมสูตรลับเลขโชค	สูตรเลขลือคคอมตะเลขล่าง	สูตรเลขลือคคอมตะเลขบน
สูตรคำนวณเลขเด็ดล่าง	สูตรเลขดับล่าง	คู่มือการเสี่ยงโชคลือคเตอวี
เจาะหลักสิบบน	เจาะหลักหน่วยบน	เจาะหลักร้อยบน
เลขเด่นจากดวงดาว		

1.3 สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเสี่ยงโชค ได้แก่

- ใบตรวจผลสลากกินแบ่งรัฐบาล (เรียงเบอร์) 10 ใบ
- ชองเลขประจำงวดต่าง ๆ จำนวน 10 ชอง

2. ข้อมูลบุคคล ได้แก่

- ผู้ซื้อและผู้จำหน่ายสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงโชค จากตัวเลข
- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสี่ยงโชคจากตัวเลข เช่น คนเดิน โปย คนเล่นหวย ผู้ซื้อและผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น แบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลโดยการใช้ตารางวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งพิมพ์ที่ขึ้นการเสี่ยงโชค

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูล นิตยสารรายปักษ์ทั้ง 83 ชื่อฉบับ ที่ออกจำหน่ายประจำวันวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538 หนังสือคู่มือการเสี่ยงโชค และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เรียงเบอร์และช่องเลข โดยรวบรวมชื่อจากแผงหนังสือ และแผงจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั่วไป และแบ่งแยกเนื้อหาตามที่ได้กำหนดไว้ ทำบันทึกลงในตารางการวิเคราะห์เนื้อหา โดยแยกออกเป็น

ประเภทเนื้อหา รูปแบบในการนำเสนอ และการใช้ภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตารางวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสาร ทุกประเภทที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นการเสี่ยงโชคจากตัวเลข โดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้

- ศึกษาเนื้อหา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงโชคจากตัวเลขในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะวิวัฒนาการการเสี่ยงโชคจากตัวเลข และลักษณะวิธีการเล่นในปัจจุบัน

- ศึกษาเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภท

- สร้างเกณฑ์ในการแบ่งประเภทเนื้อหา ออกเป็นประเภทต่าง ๆ
- สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ที่ขึ้นการเสี่ยง

โชคจากตัวเลข

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจการเสี่ยงโชคจากตัวเลข และผู้ซื้อผู้จำหน่ายสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงโชคโดยตั้งประเด็นการสัมภาษณ์ตามแนวทางดังนี้

การสัมภาษณ์ผู้ชาย

1. จำนวนนิตยสาร, หนังสือ, ช่องเลข ที่วางขายในแต่ละแผง
2. จำนวนที่สามารถขายได้ในแต่ละปี
3. ประเภทของลูกค้าที่ซื้อ
4. นิตยสาร หรือหนังสือคู่มือการเสี่ยงโชคที่ขายดีที่สุด
5. การนำส่งและจัดเก็บหนังสือนิตยสารของสำนักพิมพ์
6. สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่แทรกเนื้อหาเรื่องการเสี่ยงโชคจากตัวเลข
7. ผลกำไร
8. บทสนทนาและพฤติกรรมของผู้ซื้อ
9. วิจารณ์การของนิตยสารเฉพาะด้าน

การสัมภาษณ์ผู้ซื้อ

1. ความถี่ในการซื้อ
2. จำนวนที่ซื้อ
3. ความเชื่อถือ
4. เกณฑ์ในการสั่งซื้อ (เช่น ใช้เลขตามหนังสือ, คิดเองตามสูตร, ตามความพอใจ)
5. พฤติกรรมการใช้สื่อ

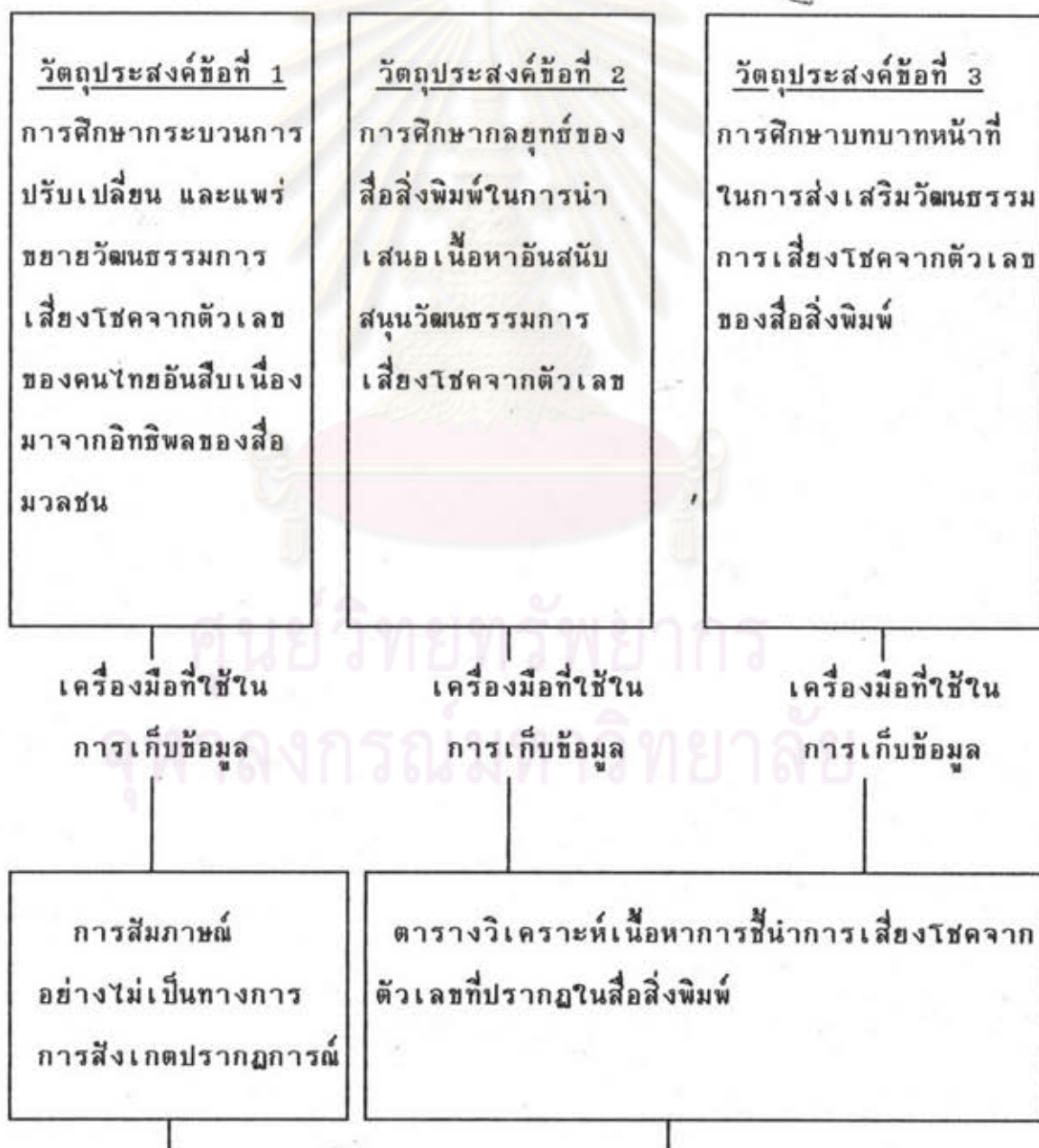
นอกจากนี้ ยังสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสั่งซื้อจากตัวเลขทั่วไป เช่น ผู้ที่เล่นหวย ซื้อสลากกินแบ่งเป็นประจำ ผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงมุมมองในการเลือกซื้อ และการตัดสินใจเลือกซื้อว่ามีปัจจัยใดบ้าง และเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์คู่มือการสั่งซื้อเหล่านี้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ทั้งความสม่ำเสมอในการสั่งซื้อ

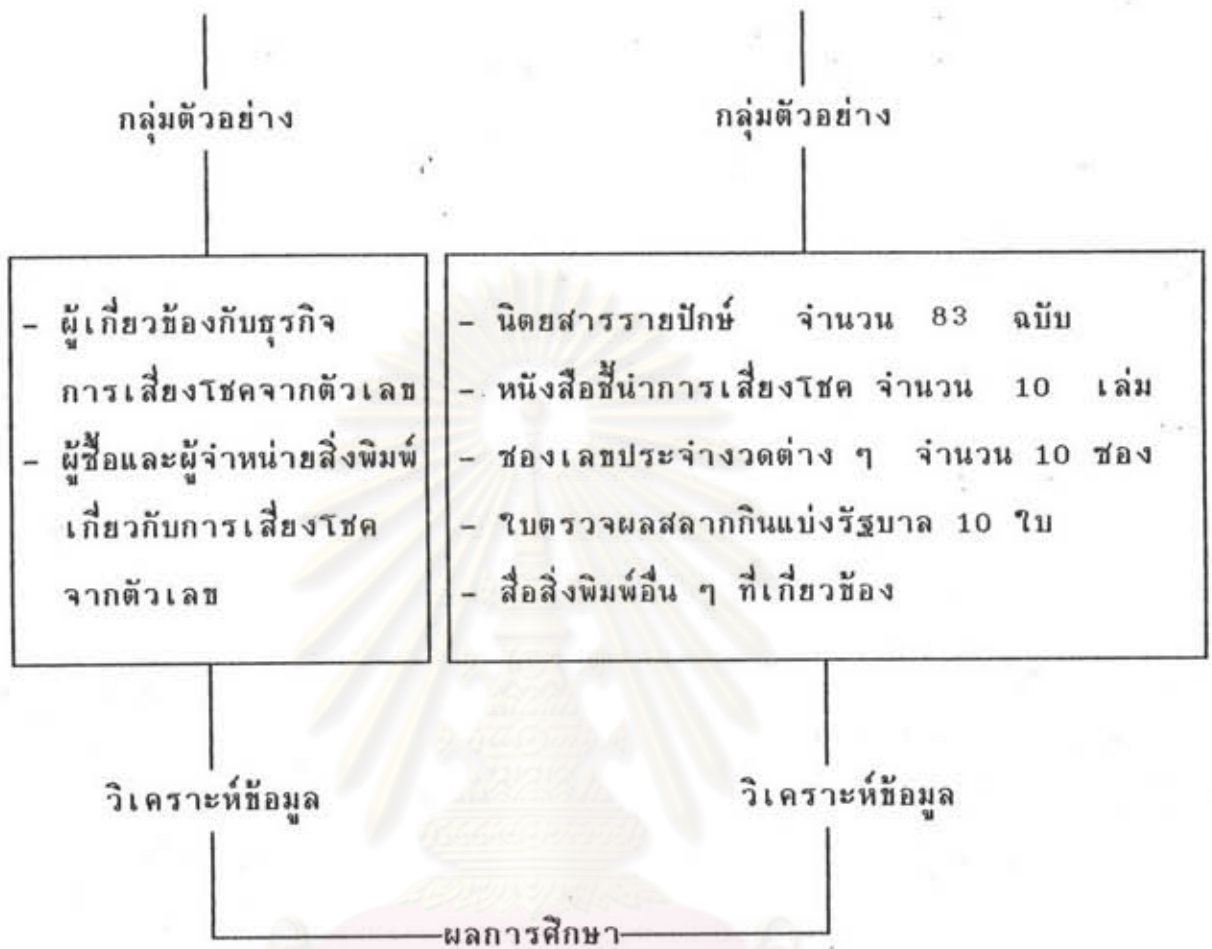
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการจดบันทึก

เป็นการค้นคว้าข้อมูลด้านวิวัฒนาการ และสภาพปัจจุบันของการสั่งซื้อจากตัวเลข เช่น ความนิยม รูปแบบ เนื้อหา และวิธีการ โดยค้นคว้าจากหนังสือต่าง ๆ จากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดนิเทศศาสตร์ หอสมุดธรรมศาสตร์ และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่แทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งซื้อจากตัวเลข ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารพระเครื่อง-พระบูชา นิตยสารเกี่ยวกับวิญญาณ ฟ้า นิตยสารบันเทิงดารา นิตยสารเกี่ยวกับอาชญากรรม นิตยสารโป๊ หนังสือเกี่ยวกับโหราศาสตร์ โดยหาซื้อจากร้านและแผงหนังสือ

นอกจากนี้ยังเข้าสังเกตการแบบมีส่วนร่วมในการพูดคุยถึงการเสี่ยง
โชคต่าง ๆ และการสังเกตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามชุมชน แพร่หนังสือ แพร่
เจ้าหน้าที่สลากรีนแบ่งรัฐบาล และโต๊ะคำนวณตัวเลขตามจุดต่าง ๆ

จากรายละเอียดของการเก็บข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้
ดังนี้

แผนภาพที่ 1 : รายละเอียดการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา "บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการสนับสนุนวัฒนธรรมการเสี่ยงโชคจากตัวเลข" ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์กระบวนการปรับเปลี่ยนและแพร่ขยายวัฒนธรรมการเสี่ยงโชคจากตัวเลขในสังคมไทย โดยเฉพาะที่ได้รับความนิยมจากสื่อมวลชน ทั้งนี้อาศัยเอกสารทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลทั่วไปข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และผลการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยวิเคราะห์ตามแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาวบ้าน (Pop Culture)

2. การวิเคราะห์เนื้อหาและกลยุทธ์ของสิ่งพิมพ์ที่ขึ้นากการเสี่ยงโชคจากตัวเลข ทั้งที่ปรากฏในนิตยสาร หนังสือเล่ม และสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กอื่น ๆ

3. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ในการสนับสนุนวัฒนธรรมการเสี่ยงโชคจากตัวเลข

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอรายงานวิจัยแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis Description) โดยเริ่มจากการนำเสนอพัฒนาการของการเสี่ยงโชคจากตัวเลขในสังคมไทย ตามลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏ หลังจากนั้นจะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาและกลยุทธ์ของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ขึ้นากการเสี่ยงโชคจากตัวเลขและการทำบทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์ดังกล่าวต่อวัฒนธรรมการเสี่ยงโชคจากตัวเลขในปัจจุบัน